KOMISJONI SOOVITUS,

3. märts 2014,

toidus esinevate broomitud leegiaeglustite jääkide seire kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

(2014/118/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

(1) Broomitud leegiaeglustid on broomorgaanilised ühendid, mida kantakse toodetele selleks, et pidurdada või aeglustada põlevate materjalide süttimist tulekahju korral. Neid kasutatakse laialdaselt mitmesuguste tarbekaupade, näiteks elektroonikatoodete, autode, mööbli ja ehitusmaterjalide süttivuse vähendamiseks. Broomitud leegiaeglustid võivad leostuda välja või aurustuda toodetest, milles neid on kasutatud. Kuna tarbekaubad visatakse nende olelusringi lõpus ära, on need ained aja jooksul saastanud keskkonda ja toiduahelat.

(2) Paljud broomitud leegiaeglustid on aga püsivad, bioakumuleeruvad ja mürgised nii inimestele kui ka keskkonnale. Arvatavasti põhjustavad nad neuroloogilisi käitumishäireid ja sisesekretsiooni häireid ning neid on leitud keskkonnas elusorganismides.

(3) Seepärast on komisjon palunud Euroopa Toiduohutusametil (edaspidi „toiduohutusamet") koostada teadusliku arvamuse toidus leiduvatest broomitud leegiaeglustitest rahva tervisele tulenevate ohtude kohta.

(4) Toidus leiduvaid saasteaineid käsitlev toiduohutusameti teaduskomisjon on ajavahemikus 2010. aasta septembrist kuni 2012. aasta septembrini vastu võtnud kuus teaduslikku arvamust [1] eri liikidesse kuuluvate broomitud leegiaeglustite kohta.

(5) EFSA soovitas terve rea nimetatud aineklasside puhul koguda rohkem andmeid nende sisalduse kohta toidus ja inimese organismis.

(6) Loomset päritolu toiduainetesse võivad broomitud leegiaeglustid sattuda seoses nende ainete leidumisega loomasöödas, seepärast võib toiduohutusamet 2014. aasta esimeste toidu järelevalve tulemuste põhjal esitada 2015. aastal soovituse nimetatud ainete seire kohta loomasöödas,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Liikmesriigid peaksid aastatel 2014 ja 2015 korraldama broomitud leegiaeglustite toidus esinemise seiret. Seire peaks hõlmama paljusid eri toiduaineid, mis peegeldavad tarbimisharjumusi, et andmed võimaldaksid õigesti hinnata kokkupuudet nimetatud ainetega; seire peaks eri tüüpidesse kuuluvate broomitud leegiaeglustite puhul hõlmama eri toidukaupu.

2. Liikmesriigid peaksid järgima proovivõtu korda, mis on sätestatud komisjoni määruse (EL) nr 252/2012 [2] II lisas selle tagamiseks, et proovid oleksid kontrollitava partii suhtes esindavad.

3. Liikmesriigid peaksid analüüsima toiduaineid, et tuvastada järgmisi eri klassidesse kuuluvaid broomitud leegiaeglusteid asjaomastes toidukaupades:

   a) polübroomitud difenüüleetrite (PBDEd) hulgast: 2,2′,4-tribromodifenüüleeter (BDE-28, CASi nr 41318-75-6); 2,2′,4,4′-tetrabromodifenüüleeter (BDE-47, CASi nr 5436-43-1); 2,2′,4,5′-tetrabromodifenüüleeter (BDE-49, CASi nr 243982-82-3); 2,2′,4,4′,5-pentabromodifenüüleeter (BDE-99, CASi nr 60348-60-9); 2,2′,4,4′,6-pentabromodifenüüleeter (BDE-100, CASi nr 189084-64-8); 2,2′,3,4,4′,5′-heksabromodifenüüleeter (BDE-138, CASi nr 67888-98-6); 2,2′,4,4′,5,5′-heksabromodifenüüleeter (BDE-153, CASi nr 68631-49-2); 2,2′,4,4′,5,6′-heksabromodifenüüleeter (BDE-154, CASi nr 207122-15-4); 2,2′,3,4,4′,5′,6-heptabromodifenüüleeter (BDE-183, CASi nr 207122-16-5) ja 2,2′,3,3′,4,4′,5,5′,6,6′-dekabromodifenüüleeter (BDE-209, CASi nr 1163-19-5) – munades ja munatoodetes, piimas ja piimatoodetes,

[1] Toiduahelas olevate saasteainetega tegeleva Euroopa Toiduohutusameti teaduskomisjon (CONTAM); Scientific Opinion on Polybrominated Biphenyls (PBBs) in Food. *EFSA Journal* 2010; 8(10): 1789. [151 lk]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1789.
Scientific Opinion on Polybrominated Biphenyls (PBBs) in Food. *EFSA Journal* 2011; 9(5):2156. [274 lk] doi:10.2903/j.efsa.2011.2156.
Scientific Opinion on Hexabromocyclododecanes (HBCDDs) in Food. *EFSA Journal* 2011; 9(7):2296. [118 lk] doi:10.2903/j.efsa.2011.2296.
Scientific Opinion on Tetrabromobisphenol A (TBBPA) and its derivatives in food. *EFSA Journal* 2011; 9(12):2477. [61 lk] doi:10.2903/j.efsa.2011.2477.
Scientific Opinion on Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food: Brominated Phenols and their Derivatives. *EFSA Journal* 2012; 10(4):2634. [42 lk] doi:10.2903/j.efsa.2012.2634.
Scientific Opinion on Emerging and Novel Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food. *EFSA Journal* 2012; 10(10):2908. [125 lk] doi:10.2903/j.efsa.2012.2908.

[2] Komisjoni määrus (EL) nr 252/2012, 21. märts 2012, millega sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimeetodid dioksiinide, dioksiinitaoliste PCBde ja mittedioksiinitaoliste PCBde sisalduse ametlikuks kontrollimiseks teatavates toiduainetes ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1883/2006 (ELT L 84, 23.3.2012, lk 1).

lihas ja lihatoodetes, loomsetes ja taimsetes rasvades ja õlides, kalades ja muudes mereandides, eritoiduks ettenähtud toodetes ning imikutele ja väikelastele ettenähtud toidus, kasutades analüütilisi meetodeid, mis võimaldavad tuvastada vähemalt 0,01 ng saasteaine sisalduse 1 g märgmassi kohta;

b) heksabromotsüklododekaanide (HBCDDd) hulgast: (+/–)-α-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1*R*,2*R*,5*S*,6*R*,9*R*,10*S*)-rel-tsüklododekaan, CASi nr 134237-50-6); (+/–)-β-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1*R*,2*S*,5*R*,6*R*,9*R*,10*S*)-rel-tsüklododekaan, CASi nr 134237-51-7) ja (+/–)-γ-HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1*R*,2*R*,5*R*,6*S*,9*S*,10*R*)-rel-tsüklododekaan, CASi nr 134237-52-8) – kalades ja muudes mereandides, lihas ja lihatoodetes, piimas ja piimatoodetes, munades ja munatoodetes, samuti imikutoitudes ja jätkupiimasegudes. HBCDDde analüüsi meetodid hõlmavad ka stereoisomeeride määramist ja need peaksid võimaldama tuvastada vähemalt 0,01 ng saasteaine sisalduse 1 g märgmassi kohta;

c) tetrabromobisfenooli A ja selle derivaatide hulgast: tetrabromobisfenool A (TBBPA, CASi nr 79-94-7) ja võimaluse korral TBBPA bismetüüleeter (TBBPA-bME, CASi nr 70156-79-5); TBBPA bis(2-hüdroksüetüül)eeter (TBBPA-bOHEE, CASi nr 4162-45-2); TBBPA bisallüüleeter (TBBPA-bAE, CASi nr 25327-89-3); tetrabromobisfenool A bis(glütsidüüleeter) (TBBPA-bGE, CASi nr 3072-84-2) ja TBBPA bis(2,3-dibromopropüül)eeter (TBBPA-bDiBPrE, CASi nr 21850-44-2) – kalades ja muudes mereandides, lihas ja lihatoodetes, piimas ja piimatoodetes ning munades ja munatoodetes. Tetrabromobisfenool A ja selle derivaatide määramiseks kasutatavad meetodid peaksid võimaldama tuvastada vähemalt 0,1 ng saasteaine sisalduse 1 g märgmassi kohta;

d) bromofenoolide ja nende derivaatide hulgast: 2,4,6-tribromofenool (2,4,6-TBP, CASi nr 118-79-6); 2,4-dibromofenool (2,4-DBP, CASi nr 615-58-7); 4-bromofenool (4-BP, CASi nr 106-41-2); 2,6-dibromofenool (2,6-DBP, CASi nr 608-33-3); tetrabromobisfenool S (TBBPS, CASi nr 39635-79-5); tetrabromobisphenol S-i bismetüüleeter (TBBPS-BME, CASi nr 70156-79-5) – kalades ja muudes mereandides. Bromofenoolide ja nende derivaatide määramiseks kasutatavad meetodid peaksid võimaldama tuvastada vähemalt 0,1 ng saasteaine sisalduse 1 g märgmassi kohta;

e) laieneva kasutusega ja uudsete broomitud leegiaeglustite hulgast: tris(2,3-dibromopropüül)fosfaat (TDBPP, CASi nr 126-72-7); *N*,*N*′-etüleenbis(tetrabromoftaalimiid) (EBTEBPI, CASi nr 32588-76-4); heksabromotsüklodekaan (HBCYD, CASi nr 25495-98-1); bis(2-etüülheksüül)-tetrabromoftalaat (BEH-TEBP, CASi nr 26040-51-7); 2-etüülheksüül-2,3,4,5-tetrabromobensoaat (EH-TBB, CASi nr 183658-27-7) ja dibromoneopentüülglükool (DBNPG, CASi nr 3296-90-0) – kalades ja muudes mereandides, lihas ja lihatoodetes (sealhulgas söödavas rupsis), loomsetes ja taimsetes rasvades ja õlides, piimas ja piimatoodetes, munades ja munatoodetes ning imikutele ja väikelastele ettenähtud toidus. Laieneva kasutusega ja uudsete broomitud leegiaeglustajate määramiseks kasutatavad meetodid peaksid võimaldama tuvastada vähemalt 1 ng saasteaine sisalduse 1 g märgmassi kohta.

4. Liikmesriigid peaksid broomitud leegiaeglustite analüüse tegema vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 882/2004 [1] III lisale, kasutades analüüsimeetodit, mille usaldusväärsus on tõendatud.

5. Liikmesriigid peaksid Euroopa Toiduohutusametile korrapäraselt esitama seireandmeid (sisaldus kogumassis või rasvas) koos Euroopa Toiduohutusameti sätestatud teabega ning sobivas elektroonilises vormis, et oleks võimalik moodustada ühtne andmebaas. Samuti peaksid liikmesriigid esitama eelnevate aastate andmed, mille saamisel on kasutatud tõendatult usaldusväärseid analüüsimeetodeid, et jälgida kokkupuute tendentse.

Brüssel, 3. märts 2014

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Tonio BORG

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 882/2004, 29. aprill 2004, ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).